

Koningin Beatrix een langlopende emissie

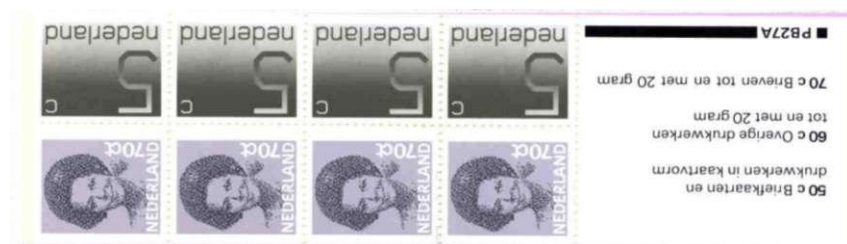

Toen op 2 januari 2002 de eerste postzegels verschenen met de waarde aanduiding uitsluitend in euro, werd een nieuw hoofdstuk toegevoegd aan de emissie-Beatrix. In één keer kregen we er acht postzegels bij met het bekende portret-in-puntjes.

Het ontwerp van kunstenaar Peter Struycken (gebaseerd op een fotografisch portret door Vincent Mentzel en met typografie van Gerard Unger) riep aanvankelijk heftige reacties op. Nu - na ruim twintig jaar - is het publiek blijkbaar aan dit beeld van de Koningin gewend geraakt en misschien is men het zelfs gaan waarderen. In elk geval zijn de Beatrixzegels niet meer weg te denken uit het postverkeer. Voor verzamelaars hebben deze postzegels - zoals alle langlopende emissies - het voordeel dat men er een mooie collectie van kan aanleggen zonder dat het kapitaal kost.

Koningin Beatrix in zwart

Op 15 december 1981 was de eerste zegel van deze emissie aan de loketten verkrijgbaar. Dat was de 65 cent grijs-oranje, die bedoeld was voor frankering van gewone brieven tot 20 gram. De eerste jaren zouden alle Beatrixzegels op deze manier uitgevoerd worden: het portret werd in zwart afgedrukt op een gekleurde ondergrond waarin de landsnaam en de waarde uitgespaard waren. De zegels hadden een witte rand.

Postzegelboekje 27A uit 1982

Het overgrote deel van deze postzegels verscheen in de loop van 1982, vooral in verband met de tariefwijzigingen die op 1 april van dat jaar ingingen. Naast de 70 cent blauwviolet voor het brieftarief verschenen er zegels in de waarden 75 ct (roze), 90 ct (donkergroen), 1 gld (paarsviolet), 1,40 gld (grijs-blauwgroen), 2 gld (geel)- 3

gld (blauw), 4 gld (geelgroen), 5 gld (blauwgroen) en 6,50 gld (roze). Die laatste zegel diende voor de frankering van aangetekende brieven. Van de waarden 70 ct, 1 gld, 2 gld en 6,50 gld verschenen ook tweezijdig ongetande rolzegels, terwijl er een postzegelboekje verscheen met nog twee varianten van de 70 ct: respectievelijk links ongetand en links en boven ongetand.

Zegels van 2,50 gld en 4 gld op het verzendbiljet van een pakje (1991)

Per 1 juli 1986 werden de posttarieven weer gewijzigd, met als gevolg een aantal toevoegingen aan de emissie-Beatrix. Er kwamen nieuwe velzegels in de waarden 1,20 gld (groengeel), 1,50 gld (violet), 2,50 gld (oranje) en 7 gld (grijsblauw). Van de waarden 1,50 gld, 2,50 gld en 7 gld verschenen ook tweezijdig ongetande rolzegels. De zegel van 75 ct, het nieuwe brieftarief, bestond al sinds 1982, maar werd nu ook als rolzegel uitgebracht (*). Het nieuwe postzegelboekje bracht dit keer 4 nieuwe varianten: de 4 zegels van 75 ct waren respectievelijk links ongetand, rechts ongetand, links en boven ongetand en rechts en boven ongetand.

De reeks "Koningin Beatrix in zwart" werd in 1990 afgesloten met de hoogste waarde tot dan toe: de postzegel van 7,50 gld in de kleur flesgroen.

(*) De NVPH-catalogus 2002 (p. 166) vermeldt ten onrechte dat deze rolzegel al in 1982 verscheen.

Postwaardestukken

Bij de beschrijving van deze emissie mogen de postwaardestukken natuurlijk niet vergeten worden: in 1982 verschenen een binnenlandbriefkaart (50 ct grijs en bruin), een buitenland briefkaart (65 ct grijs en geelgroen), een postblad (55 ct donkergrijs op lichtgrijs) en een luchtpostblad (90 ct grijs en zwart op lichtblauw).

Luchtpostblad 90 ct (1983)

Omdat het briefkaarttarief in juli 1986 naar 55 ct werd verhoogd, kwam er toen een nieuwe kaart in deze waarde (grijs en ultramarijn), met een tegenhanger voor het buitenland van 75 ct (grijszwart en roze). Het nieuwe postblad dat in 1986 verscheen (60 ct donkergrijs op lilagrijs) zou het laatste van dit type postwaardestuk blijken te zijn. Het tarief voor het luchtpostblad werd verhoogd naar 1 gulden, dus daar verscheen ook een nieuwe versie van (grijs en zwart op lichtblauw). In 1989 werd de opmaak van het luchtpostblad gewijzigd, maar het zegelbeeld bleef gelijk.

Inversie

Drukkerij Enschedé stapte begin jaren '90 over op een nieuwe techniek voor het graveren van drukcilinders voor postzegels. Omdat het bestaande ontwerp van de Beatrixzegels niet geschikt was om in deze techniek uitgevoerd te worden, werd het aangepast. In plaats van een zwart portret op een gekleurde ondergrond kwam er een gekleurd portret op een witte ondergrond; de landsnaam en de waarde aandui-

ding warden niet meer uitgespaard in de achtergrond, maar ook in kleur gedrukt. Vanwege de omkering van de kleur worden de nieuwe zegels aangeduid met de term 'inversie'. Je moet goed kijken om het te zien, maar alle inversie-zegels zijn gedrukt in twee kleuren: het portret is in een donkerder kleur gedrukt dan de cijfers en de letters.

De zegel voor het brieftarief, 75 ct mosgroen, werd geïntroduceerd in januari 1991 en is een van de interessantste Beatrixzegels. Hij is namelijk slechts een half jaar bruikbaar geweest (omdat het tarief in juli 1991 met een stuiver omhoog ging), maar in die tijd zijn er zeven varianten van verschenen! Naast de velzegel en de tweezijdig ongetande rolzegel zijn er de vier verschillende boekjeszegels en een rolzegel voor grootverbruikers. Tweezijdig ongetande rolzegels voor grootverbruikers zijn op het eerste gezicht gelijk aan de normale rolzegels die aan het loket verkocht werden. Ze onderscheiden zich alleen door een andere nummering op de achterzijde. Ze zijn aangemaakt voor allebei de waarden in de emissie-Beatrix. Van sommige waarden bestaan trouwens ook vierzijdig getande rolzegels.

Een strook van 5 rolzegels 75 ct inversie voor grootverbruikers

In verband met de tariefwijzigingen werd de reeks in 1991 uitgebreid met de waarden 80 ct (oranjebruin), 1,30 gld (helder.violetblauw), 1,40 gld (bruingroen) en 1,60 gld (karmijn). Zoals gebruikelijk verscheen er een postzegelboekje met (vijf) zegels voor het brieftarief, en werden de waarden 80 cent en 1,60 ook in de vorm van rolzegels uitgebracht. November 1992 bracht vier aanvullende guldenswaarden voor de inversie-zegels: 1 gld (donker purperviolet), 2 gld (okerbruin), 3 gld (zeeblauw) en 5 gld (helder karmijnrood). In 1993 verschenen een zegel van 90 ct (blauw), speciaal bedoeld voor het brieftarief naar CEPT-landen en een zegel van 2,50 gld (lila). Nadat de hoogste waarden verschenen waren (zie hieronder), bleef het enige tijd rustig op het Beatrix-front. In maart 1998 verscheen pas weer een nieuwe waarde, de 1,50 gld (blauw-groen) en in het jaar 2000 kregen we de enige waarde die alleen als rolzegel uitgebracht is, de 1,10 gld (kobaltblauw) voor buitenlandbrieven.

Hoek/ ellipstanding

De hoogste waarden in reeks inversie-zegels zijn de 7,50 gld (helder purperviolet) uit 1994 en de 10 gld uit 1993. Bij deze beide zegels werd als beveiliging tegen namaken

een nieuwe perforatie toegepast: aan de zijkanten vertonen de zegels een ellipsvormig gat.

bekend als de hoek/ellipstanding.

Drukkerij Enschedé had deze perforatie al eerder gebruikt bij de fabricage van Britse Machinezegels. Om het scheuren van de zegels uit het vel gemakkelijker te maken, werd in de hoeken van de zegels een extra grote perforatiepin gebruikt, daarom staat de tanding van deze zegels

Zelfklevers in hangblokken

Het eerste jaar van het nieuwe millennium, 2001, bracht grote veranderingen bij PTT Post. Allereerst werd besloten dat de verkoop van losse postzegels onrendabel was en dus beëindigd moest worden, ten tweede werd de tendens voortgezet om bij voorkeur zelfklevende postzegels uit te brengen en ten derde ging de overgangperiode van gulden naar euro in. Dit alles weerspiegelt zich in de Beatrixzegels die in de tweede helft van vorig jaar verschenen..

Velzegels, rolzegels en traditionele postzegelboekjes bestaan niet meer: Beatrixzegels worden uitsluitend nog verkocht in de vorm van 'hangblokken', vijf identieke zelfklevende postzegels op een ondergrond die voorzien is van een sleufgat om het geheel op te kunnen hangen. Deze reeks bestaat gedeeltelijk uit 'herdrukken' van de zegels van 1 gld (donker purperviolet), 1,10 gld (kobaltblauw), 2,50 gld (lila) en 5 gld (helder karmijnrood). Daarnaast werd er een zegel uitgebracht in de niet eerder verschenen waarde 1,45 gld (groen). Het meest opvallende in de reeks is de zegel voor het ondertussen verhoogde brieftarief,

die in de dubbele waardeandauiding f 0,85 / € 0,39 (blauwgroen) verscheen. Deze zelfklevende postzegels zijn niet voorzien van een echte perforatie, maar van een gestante tanding; ze zijn gedrukt bij Walsall Security printers in Groot-Brittannië.

Eurozegels

Tenslotte de acht nieuwste Beatrixzegels. De uitgiften van 2 januari wijken qua verschijningsvorm niet af van de uitgiften van 2001. Het zijn weer hangblokkjes van vijf zegels. De waardeandauiding is dit keer echter uitsluitend in euro's en de zegels zijn telkens in twee duidelijk verschillende kleuren gedrukt. De waarden zijn € 0,25 (portret oranjebruin, letters en cijfers donker geelgroen), € 0,39 (blauwgroen +

Hangblokje 5 × €0,25 (2002)

karmijn), € 0,40 (cyaanblauw + oranjebruin), € 0,50 (helder karmijnrood + groenblauw), € 0,65 (groen + helder purperviolet), € 0,78 (helder violetblauw + bronsgroen), € 1 (mosgroen + cyaanblauw) en € 3 (lila + mosgroen). En waarschijnlijk is de langlopende emissie daarmee nog niet aan zijn eind gekomen.

J. Spijkerman

Literatuur

- Verschillende afleveringen van de rubriek 'Verzamelgebied Nederland' in het maandblad Filatelie 1981-2002
- NVPH-catalogus 2002

VAN DE HOEF-KAMPS
VERZEKERINGSWINKEL

Van Oldenbarneveltstraat 23
6512 AS NIJMEGEN
Tel : 024-3226585
Fax : 024-3223853

betrokken adviseurs

Het in uw verzameling geïnvesteerde kapitaal kan door bijv. lekkage, brand of diefstal verloren gaan. Dan is er geld, soms veel geld nodig om een nieuwe collectie op te bouwen.

E-mail: aхоef@atriserv.nl Internet-site: www.deverzekeringswinkel.com